

Jak pomóc dziecku w wyborze szkoły ponadpodstawowej?

Dorastanie jest okresem pogłębionego poznawania siebie, poszukiwania sensu własnego istnienia. W tym okresie wyłaniają się pytania dotyczące własnej tożsamości: kim jestem? Po co istnieję? Kim mam być? Warto być aktywnym rodzicem w tym ważnym momencie życia swojego dojrzewającego dziecka. Jak pokazują wyniki badań naukowych to rodzic jest najważniejszym doradcą zawodowym swojego dziecka - aby wpieranie było optymalne warto przyjmować postawę partnerską wobec dziecka – nawiązać z nim dialog dotyczący kwestii wyboru szkoły pamiętając jednocześnie o tym , że jest twórcze, samodzielne i tylko czasami wymagające naszego wsparcia. Niewłaściwe i mało wspierające dla dziecka jest postawa dyrektywna, kiedy to rodzice uważają , że wiedzą lepiej, wybierają zawód za dziecko oraz postawa liberalna – rodzice nie wtrącają się, pozostawiają wolną rękę i swobodę działania („Rób co uważasz , to Twoje życie”).

Jakość wyborów zawodowych młodzieży zależy od postawy i zaangażowania rodziców/ osób znaczących.

W świadomym wyborze szkoły ważne jest, aby dziecko wybierające szkołę

- Poznało siebie
- Poznało zawody, trendy na rynku pracy
- Poznało możliwe ścieżki edukacji i rozwoju kwalifikacji
- znało obowiązującą zasadę rynku pracy, że uczymy się przez całe życie (nasze dzieci z dużym prawdopodobieństwem będą wielokrotnie zmieniały miejsca pracy a nawet kwalifikacje)

Warto, aby nastolatek stojący przed wyborem szkoły ponadpodstawowej rozpoznał w sobie swoje mocne i słabe strony pod względem zdolności i umiejętności, zainteresowań, hierarchii wartości (co jest dla mnie ważne w życiu a co mniej?), cech usposobienia, temperamentu (istotne dla określenia optymalnych warunków pracy). Bardzo duże znaczenie w planowaniu ścieżki szkolno-zawodowej ma także stan zdrowia.

Przygotowując się do decyzji poprzez poznawanie zawodów i ich pozycji na rynku pracy ósmoklasista powinien rozpoznać :

- ✓ Warunki i narzędzia pracy w danym zawodzie,
- ✓ Zakres czynności zawodowych
- ✓ Wymagania i kwalifikacje niezbędne do wykonywania zawodu
- ✓ Przeciwwskazania do wykonywania zawodu
- ✓ Możliwości rozwoju zawodowego
- ✓ Zarobki
- ✓ Zapotrzebowanie na zawód na rynku pracy

Analizując możliwe ścieżki edukacyjne należy się przyjrzeć wraz z dzieckiem przebiegowi kształcenia w zawodzie, formach zdobywania potrzebnych kwalifikacji, sposobach przekwalifikowania oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Wnioski i refleksje płynące z pracy doradcy zawodowego wskazują, że młodzież dokonując wyboru szkoły często jest do tego nieprzygotowana ponieważ:

- Nie zna siebie, swoich zainteresowań, preferencji zawodowych, umiejętności
- Nie zna zawodu, trendów na rynku pracy, ścieżek edukacji
- Nie potrafi porównać swoich możliwości i preferencji z wymaganiami zawodu i rynku pracy
- Struktury mózgowe odpowiedzialne za podejmowanie trafnych decyzji są jeszcze u nastolatków nie w pełni ukształtowane, co może wpływać na jakość tychże decyzji

Najczęstsze błędy przy dokonywaniu wyboru szkoły przez ósmoklasistów to:

- Traktowanie wybranego zawodu jako coś, co się już nie nigdy nie zmieni.
- Wybieranie pod presją otoczenia (rodziców, kolegów).
- Sugerowanie się obiegowym poglądem na temat specyfiki danego zawodu.
- Wybieranie zawodu, szkoły nieadekwatnej do możliwości i potrzeb zawodowych.

Pomożesz skutecznie swojemu dziecku w wyborze szkoły ponadpodstawowej jeśli:

- Porozmawiasz z nim o jego celach, planach, co do dalszego kształcenia (powstrzymasz się od wymagań, by spełniało Twoje ambicje).
- Pomożesz mu określić jego osobisty potencjał (wartości, zdolności, zainteresowania, temperament, cechy usposobienia).
- Wspólnie z dzieckiem rozpoznasz rynek szkół (oferta pozalekcyjna, zdawalność egzaminów końcowych).
- Przybliżysz specyfikę wybranych zawodów, pomożesz dotrzeć do odpowiednich źródeł informacji.
- Poznasz wspólnie z dzieckiem wymogi rekrutacyjne w wybranych typach szkół. Spróbujcie ocenić szanse i możliwości dostania się do konkretnej szkoły.
- Na wypadek niepowodzenia opracujesz wspólnie z dzieckiem warianty awaryjne - do wymarzonego zawodu prowadzą różne ścieżki edukacyjne.

Zapewnij dziecko, że może na Ciebie liczyć

Wsparcie dla Ciebie i Twojego dziecka w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowej zapewnijają:

- Wychowawca/nauczyciele/trenerzy
- Pedagodzy szkolni
- Doradcy zawodowi i psycholodzy poradni psychologiczno-pedagogicznych

Anna Pawłowska (psycholog, doradca zawodowy)